

Soros és a Fidesz-rezsim

PUBLICISZTIKA - LXI. évfolyam, 49. szám, 2017. december 8.

- [Nagyítás](#)
- [Kicsinyítés](#)
- [Nyomtatható](#)
- [Cikk küldése](#)
- [Ajánlom](#)

Jaj, már megint Soros! De unalmas! Már a könyökünkön jön ki. Mégsem tudom tovább szó nélkül hallgatni, hogy Orbán Viktor és alárendeltjei azzal riogatnak bennünket: ma az országra a legnagyobb veszélyt Soros György, a hazánkából az USA-ba elszármazott milliárdos üzletember jelenti. Szerintük ennek az egyetlen embernek olyan hatalom van a kezében, hogy a magyar kultúra és egyáltalán, az önálló Magyarország elpusztítását célzó „Soros-terv” véghezvitelére az egész Európai Uniót, sőt az ENSZ-et is fel tudja használni. El kell ismerni, hogy ez valóban ördögi terv – még akkor is, ha nem létezik.

Magas hazai kormánytényezők ugyanis már többször kénytelenek voltak bevallani, hogy ilyen terv sehol nem található – mégis újra meg újra visszatérnek ehhez az állításukhoz, azt mondván, hogy leírt terv ugyan valóban nincs, de ők mindezeket az istentelen szándékokat Soros írásban és szóban tett kijelentéseiből olvasták ki. A kizárólag a kormány lapjaiból, rádióiból és televízióiból informálódó emberek hajlamosak elhinni a Soros Györgyre szórt legelképezetőbb rágalmatokat is (például, hogy megölné az anyját). Hiszen „ezt mondták” a rádióban, „ezt írták” az újságban. Ők a szünet nélküli uszítás hatására ma már annyira rettegenek az emberi képet öltött Sátántól – akitől csakis Orbán Viktor tudja megvédeni őket –, hogy talán még a gyerekeket is azzal ijesztgetik: ha rossz leszel, elvisz a Soros. Hiába is kérdezne rá valaki, hogy miért lenne jó a 87 éves üzletembernek e gonosz tervek megvalósítása, vagy hogy miképpen is tudná egyetlen – bármily gazdag – ember az egész európai (vagy akár több) földrész felett is érvényesíteni hatalmát, a hiszékenyek ezeken a képtelenségeken nem akadnak fenn, talán nem is akarnak tudomást szerezni a való tényekről. Pedig Soros tényleges magyarországi tevékenysége – amelynek legfontosabb része a Soros Alapítvány két évtizedes működése volt – éppenséggel azt mutatja, hogy amíg lehetősége volt rá, sok szolgálatot tett szülőhazájának.

Soros régi bűnei

Az alábbiakban a Magyarországon hivatalosan 1984-ben bejegyzett magyar Soros Alapítvány működését igyekszem dióhéjban bemutatni. Ezt azért tartom szükségesnek, mert a „sorosozással” megtévesztett honfitársaink többsége valószínűleg tényleg semmit nem tud és talán soha nem is hallott Soros legfontosabb magyarországi ténykedéséről. Az információkat nem elsősorban Fidesz-médiумokból beszerző emberek számára azonban nem újdonság, hogy a mai kormányoldal számos ismert személyisége a Soros Alapítvány jóvoltából tanulhatott kiváló külföldi egyetemeken. Ellenzéki oldalról ugyanis ezt már többször felemlítették, nem éppen dicsérő hangnemben. A szokásos válasz erre: ezek a ma már

„mélyen nemzeti és keresztény elkötelezettségű” politikusok akkoriban liberálisok voltak, és Soros így joggal hihette, hogy további pályájukon majd az ő liberális irányzatának előmozdítói lesznek. Lehetséges, hogy valóban ez a „tévhit” motiválta az Alapítvány nagylelkű támogatásait, amelyeket nemcsak személyek kaptak, hanem politikai párttá alakulása előtt maga a Fiala Demokraták Szövetsége is, vidéki szervezeteivel, sajtójával, a Fidesz inkubátorainak számító szakkollégiumokkal együtt. Soros azonban aligha gondolhatta, hogy ezek a szépreményű, lelkes fiatalok olyan feledékenyek lesznek, hogy nemcsak arra nem emlékszenek, mennyien és milyen mértékben részesültek ők maguk és mozgalmuk is a „sorosból”, vagyis a bel- és külföldi ösztöndíjakból, illetve más alapítványi támogatásokból, hanem évtizedek múltán, saját múltjukat is megtagadva, Magyarország első számú közellenségének kiáltják ki őt.

Soros 1947-ben menekült el Magyarországról a diktatórikus rendszer teljes uralomra jutása elől (aminek bekövetkeztét *előre látta*, ahogy jóval később a tőzsdei folyamatok mozgását is többnyire *előre* fel tudta becsülni). Eleinte fizikai, azután bankkalkalmazotti munkával tartotta fenn magát. Majd miután a bankszektorban dolgozva kellő tapasztalatra és tőkére tett szert, 1969-ben önálló befektetési alapot létesített, és jó befektetéseinek révén gazdag ember lett. Az 1970-es évek vége felé úgy döntött, hogy vagyonának egy részét nem további pénzkeresésre, hanem öt jobban érdeklő, *társadalmi célokra* fordítja. Az Egyesült Államokban a magánemberek szokásosan úgy adták pénzüket általuk jónak ítélt közcélokra, hogy alapítványt létesítettek. Soros is ezt tette; létrehozta az *Open Society* (nyílt társadalom) alapítványt. Arra azonban még várnia kellett, hogy alapítványát Magyarországra is kiterjessze.

Kádáréknak jól jött

Az 1980-as években lazulni kezdett hazánkban a diktatúra. Az addig mesterségesen, elsősorban nyugati kölcsönök segítségével fenntartott viszonylagos jólét ugyanis veszélybe került. Az MSZMP 1985-ös kongresszusán már nyíltan beszéltek az országot fenyegető gazdasági válságról (nem volt miből visszafizetni a kölcsönöket, megszorító intézkedésekkel kellett lenyomni az életszínvonalat, megjelent az infláció stb.). Soros Györgynek ekkoriban, hosszadalmas tárgyalások után, kölcsönös kompromisszumok árán sikerült elérnie, hogy Kádárék elfogadják a magyar kultúra, közművelődés, közegészségügy támogatására felajánlott rengeteg pénzt (dollárt), a Magyar Tudományos Akadémiával közösen működtetett alapítvány formájában. A kormányzat ellenállásának háttérében az állt, hogy az MSZMP, amelynek számára a liberalizmus ugyanúgy szitokszó volt, mint a mai (de nem éppen ifjú) Orbán számára, jól tudta, hogy Soros György liberális. Mivel azonban égető szüksége volt konvertibilis valutára, bele kellett törődnie abba, hogy nem egyedül a magyar titkosszolgálat dönthet arról, melyik ösztöndíjas kap Nyugatra útlevelet.

A Soros Alapítvány Magyarországra érkezése előtt az alapítványi működési forma szinte ismeretlen volt az országban, hiszen a szovjet-kommunista rendszerben nem létezett ez a civil térfélhez kapcsolható társadalmi alakulat. Azóta ugyan nagyon is divatosak az alapítványok, és mivel nem mindegyik működik tisztességesen (sok a csaló, önzérdekű álapítvány), az embereknek manapság igen vegyes véleményük van róluk. Egyébként sokan úgy képzelik, hogy egy alapítvány alapítója vagy elnöke tetszése szerint, a maga kénye-kedvére adományozza az alapítvány pénzét – miként ez mostanság sok szélhámos alapítványnál dívik. (Egy televíziós műsorban még egy jól képzett újságíró, Borókai Gábor is

[az első, 1998–2002-es Fidesz-kormány szóvivője] azt mondta, hogy Soros osztotta alapítványa pénzét.) Holott egy valódi, szabályosan működő alapítványban nem az alapító, nem is az elnök, hanem egy – elvileg – független kuratórium dönt a támogatásokról, esetenként szakértők véleményét is kikérve. A Soros Alapítvány esetében, mivel tevékenységi köre a közoktatástól az egészségügyön át a tudományos kutatásokig oly sok területre terjedt ki, külön szakkuratóriumok bírálták el a benyújtott pályázatokat. Soros György soha nem próbálta meg befolyásolni a kuratóriumok döntéseit.

Soros György célja, mint eredeti, amerikai alapítványának neve is mutatja, a nyílt társadalom elősegítése volt, azaz a zárt társadalom visszaszorítása. Az utóbbinak egyik, általunk jól ismert példája a szovjet-kommunista rendszer.

Támogatni a kibontakozást

A végül 1984 közepén bejegyzett MTA–Soros Alapítvány céljáról az alapító elnök az első, 1985-ben kiadott évkönyv elején a következőket írta:

„Az alapítvány célja, hogy támogassa a magyar társadalom kibontakozását. Mint külföldi, nem tudom és nem is tartom feladatombnak meghatározni, hogy ez miből áll. Úgy vélem azonban, hogy a kulturális és a tudományos élet gazdagodása és sokszínűsége mindenképp hozzátartozik. És az alapítvány éppen arra törekszik, hogy bővítse a kulturális alkotómunka, a közművelődés, az új kezdeményezések lehetőségét.

A jelenlegi törvények még nem teszik lehetővé, hogy önálló alapítványt hozzak létre Magyarországon. Alapítványom székhelye ezért New York, Magyarországon pedig a Magyar Tudományos Akadémiával kötött szerződés alapján létrehozott Bizottság működik.

Az MTA–Soros Alapítvány Bizottság tagjainak többsége személyes minőségben tevékenykedik, az Akadémia főtitkárhelyettese azonban hivatalos minőségben tagja a Bizottságnak, ő is, én is vétőjoggal rendelkezünk.

Az én értelmezésem szerint az Akadémia hivatalos képviselője azt tudja jobban, mi megvalósítható, én pedig abban kívánok magamnak döntési jogot fenntartani, hogy mennyi pénzt érdemes az Alapítvány magyarországi tevékenységére szánni. A Bizottság első évi működése azt tanúsítja, hogy szabad is, érdemes is Magyarországon tevékenykedni.”

A magyar Soros Alapítvány kereken 20 évig állt fenn, de a rendszerváltás után már fokozatosan szűkítette tevékenységét, mivel az alapító úgy ítélte meg, hogy legfontosabb céljai – az ország kiszabadítása a zártságból és a magyar kultúra szabad fejlődése – teljesültek. Ez idő alatt az Alapítvány mintegy 100 milliárd forintot fordított a legkülönbözőbb támogatásokra. Ezeknek részletes ismertetése azonban ebben az írásban nem lehetséges. Aki képet akar alkotni magának arról, hogy milyen tevékenységekhez nyújtott segítséget az Alapítvány, nyomtatott források segítségével megleheti. Az Alapítvány ugyanis az előírásoknak megfelelően valóban átláthatóan működött, és ezért költségeiről minden évben nyomtatott jelentést adott ki. Ezek a nagyobb könyvtárakban is és interneten is elérhetőek (www.kka.hu). Ezenkívül Nové Béla 1994-ben több mint 600 oldalon megírta az Alapítvány első tíz évének történetét. Ugyanebben az évben külön kötetben *névSoros* címmel közzétette azoknak a személyeknek és intézményeknek a nevét, akik/amelyek ebben az időben akár

támogatottként, akár szakértőként vagy más módon kapcsolatba kerültek az Alapítvánnyal. Ez a lista is több mint 250 oldalra rúg.

Beszédes nevek

Az említett kiadványokban érdekes nevekkal találkozhatunk. Lélektani szempontból érthető talán, hogy a kormányoldal mai potentátjai közül főként azoknak a nevét találjuk bennük, akik ma élen járnak a Soros György elleni rágalomhadjáratban, noha a Gonoszt (mint tudjuk) mindenkinek gyűlölnie illik — nem csak annak, aki részesült a jótéteményeiben. Hogy Orbán Viktor Soros György pénzén tanult 1988-ban Oxfordban, már rég nem titok. De hogy rajta kívül Szájer József, Németh Zsolt és Kovács Zoltán mostani kormánybiztosok is kaptak Oxfordba egész tanévre szóló Soros-ösztöndíjat (Kovács ezenkívül még sok mást is), azt ritkábban emlegetik, ők pedig igyekeznek ezt feledésbe meríteni. Kovács Zoltánhoz hasonlóan Schmidt Mária is szorgalmas pályázó volt. 1985-től 1988-ig minden évben kapott bel- vagy külföldi „sorost”.

A ma is aktív politikusok közül Fellegi Tamás 1987-ben, majd három évvel később újra dollárkiegészítést kapott amerikai ösztöndíjához. Lezsák Sándor is pályázott már 1985-ben, és kapott is két évre havi 5000 forint belföldi ösztöndíjat. Cséfalvay Zoltán 1986-ban egy külföldi konferenciára való kiutazáshoz 450 dollár támogatásban részesült. Hankiss Ágnes, a Fidesz volt európai parlamenti képviselője 1985-től két és fél éven át havi 6000 forintot kapott egy „esszéregény” megírására, majd 1990-ben 12 hónapra havi 10 000 forintot egy tanulmány elkészítésére. Deutsch Tamás egy amerikai egyetemre kapott tanulmányi ösztöndíjat. Az összegeket persze nem mai, hanem akkori – a mostanihoz képest sokszoros – értékükön kell megítélni, a külföldi utazások támogatásánál pedig az is fontos volt, hogy a devizahiányban szenvedő országban milyen különleges előnyt jelentett a dollárban kapott segítség.

Az alábbiakban most már részletezés nélkül felsorolok néhány fideszes vagy a „holdudvarhoz” tartozó, közismerten nem liberális személyt, akinek tudományos, művészeti, újságírói stb. tevékenységéhez nyújtott támogatást a Soros Alapítvány: Ablonczy László, Albert Gábor, Alexa Károly, Bagdy Emőke, Balogh Júlia, Bencsik Gábor, Czákó Gábor, Freund Tamás, Hörcsik Richárd, G. Nagyné Maczó Ágnes, Gázsó Ferenc, Gereben Ágnes, Györiványi Gábor, Kalász Márton, Keserű Katalin, Kiss Gy. Csaba, Kozma Huba, Kulin Ferenc, Lezsák Sándor, Morvay Krisztina, Öry Csaba, Szakály Sándor, Szálka Miklósné, Szemerényi Réka, Szörényi László, Temesi Ferenc, Tulassay Tivadar, Ugró Miklós.

Kevésbé ismert, de fontos tudnivaló, hogy kuratóriumi tagként vagy szakértőként szerepet játszottak a pályázatok elbírálásában többek közt: Borhidi Attila, Gázsó Ferenc, Hoffmann Rózsa, Kiss Gy. Csaba, Kodolányi Gyula, Kósa László, Maróth Miklós, Pokorni Zoltán, Schlett István, Szörényi László, Vizi E. Szilveszter.

Arra is érdemes emlékeztetni, hogy miután a Fidesz politikai párttá alakult s így az amerikai alapítványi szabályok szerint már nem kaphatott „Soros-pénzt”, a Századvég Politikai Iskolának és a Századvég Kiadónak évente a legnagyobb összeget ítelték meg az Alapítvány kuratóriumai. Valamilyen különös oknál fogva azonban erre a tényre Orbán Viktor és hű csapata – hogy a legudvariasabb kifejezéssel éljek – nem emlékszik.

A fent név szerint felsorolt mai Fidesz-hívő (és ezáltal a Soros elleni hazugságkampányban aktívan vagy passzívan részt vevő) személyektől azt kérdezem, hogy Soros György valóban kért-e tőlük ellenszolgáltatást a támogatásokért. Az egyik vád ugyanis úgy szól, hogy mindezeknek a juttatásoknak csak az volt a céljuk, hogy ezek az emberek azután Soros érdekeit szolgálják. Ha ez igaz, a kedvezményezetteknek tudniuk kell róla. Bizonyára pártelnöki dicséretet kapna az a fideszes, aki ma elmondaná, miféle politikai ellenszolgáltatást kért tőle ez a főgonosz.

Egyházi és határon túli intézmények

Orbán és a most már nagyon kiterjedt *papagájkommandó* (© Kuncze) másik, talán legsúlyosabb és leggyakrabban hangoztatott vádja, hogy Soros a magyarság és a keresztény kultúra ellensége. Az Alapítvány természetesen – már csak nyilvánosan meghirdetett elvei és céljai alapján is – igyekezett elsősorban a liberális – a kommunista rendszerben üldözött vagy hátrányokat szenvedett – kiadókat, sajtót, egyesületeket, személyeket támogatni. De mint az évente kiadott részletes elszámolásokból is kiderül, nem tagadta meg a segítséget a nyilvánvalóan nem a liberális táborhoz tartozó intézményektől és személyektől sem, ha azok a magyar kultúra ápolását szolgálták. Egész működése alatt számos egyházi intézménynek, határon túli magyar szervezetnek, a magyar népi kultúrát és történelmi hagyományokat ápoló csoportnak nyújtott jelentős támogatásokat. Itt nincs hely ismertetni valamennyi ilyen vonatkozású pályázati döntést, az évkönyvek átböngészésével bárki megtalálhatja ezeket. Csak néhány példa: különböző években pályázatok révén támogatásokat kapott a Kárpátaljai Magyar Cserkész Szövetség, a Kolozsvári Magyar Színház, az anyanyelvi konferencia, a Magyarországi Református Egyház Ráday Gyűjteménye, a Kecskeméti Református Könyvtár, a Magyarországi Református Egyház Teológiai Doktorainak Kollégiuma, a Tiszáninneni, valamint a Dunántúli Református Egyházkerület, a Piarista Tartományfőnökség, a *Vigília* (az Actio Catholica folyóirata), a Bencés Kiadó, a Budapesti Szociális Testvérek Társasága. 1986-ban és 1987-ben Érszegi Géza, az Országos Levéltár tudományos munkatársa a Soros Alapítvány 5 ezer dolláros támogatásával kutatta a Vatikáni Levéltár középkori magyar egyházi dokumentumait. Talán arról van szó, Soros egyszerre akarta a globális liberalizmus igájába szorítani a cserkészeket, a bencéseket és a határon túli magyarokat?

Egyáltalán: a határon túli (különösen az erdélyi) magyarok ügye, a magyar népi kultúra, népzene, néptánc, a néprajzi kutatómunka mindvégig kiemelt támogatásban részesült. Mivel az Alapítvány egyik legfontosabb célja éppen a kultúra támogatása volt, igen sok eszközt és pénzt kaptak a könyvtárak, múzeumok és más közgyűjtemények, felsőoktatási intézmények, iskolák, művelődési egyesületek és más civil szerveződések. Egyebek közt a Soros Alapítvány fénymásológép-programja keretében csaknem ezer ilyen, akkor csak valutáért beszerezhető – már akkor is szinte nélkülözhetetlen – eszközhöz jutott (részben forinttérítés ellenében) az ország sok száz könyvtára, iskolája, egyetemi tanszéke, akadémiai kutatóintézete, kórháza és más intézménye.

Az Alapítvány kezdettől fogva különleges figyelmet szentelt a Magyarországon már sok évtizedes hagyománnyal rendelkező népfőiskolai mozgalomnak, amely azonban ekkor az anyagi háttér megfogyatkozása miatt gyengélkedő állapotban volt. A titkárság egyik tagja, Vásárhelyi Judit (csak névrokonság Vásárhelyi Miklóssal) 1987-től kezdve külön feladatként foglalkozott a népfőiskolai és a környezetvédelmi pályázatok elbírálásával és menedzselésével. A Soros Alapítvány saját alapítványaként aztán 1989-ben létrejött a

Független Ökológiai Központ Vásárhelyi Judit vezetésével. A FÖK lényegében (különbféle szervezeti és névváltoztatások után) mindmáig fennáll. (Létrehozásában – akkor elsősorban a Miklós téri székhely biztosításával – az Országos Közművelődési Központ is részt vett.) A legfontosabb és legsikeresebb saját alapítványa 1991-ben a Közép-európai Egyetem (CEU) volt, de ezzel itt most nem kell foglalkoznunk, mostanában éppen elég szó esik róla a Soros György elleni hajsza keretében.

Az alapítvány által adott támogatások közül talán a legkülönösebb a *Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága* által kért és 1993-ban meg is adott támogatás (1 millió forint) az *Iratok a magyar igazságszolgáltatás történetéhez* című sorozat 2. és 3. kötetének megjelentetéséhez. Vajon e fontos kiadvány szerkesztői – köztük Zinner Tibor – emlékeznek-e a Soros Alapítványnak erre az érdemére?

Úgy tűnik, a hazánkban elharapózott emlékezetvesztés szorosan összefügg a Soros György elleni, minden cáfolat és lelepleződés dacára egyre intenzívebb – nagyszabású, de kistílú – hazudozással, amely a fő- és alkáderek buzgalma révén most már az egész országban dívik. Bármely témáról essék is szó, fő mondanivaló lett – mint a közeledő választások fő kampányeszköze. De e rágalomhadjárat kiagyalója és résztvevői egyszer még nagyon meg fogják bánni.

FÜGGELÉK

Az első dokumentum egy teljes évi összesített elszámolás, amely mutatja, milyen sokrétű volt az alapítvány működése fennállása első évtizedének vége felé.

Soros Alapítvány Évkönyv 1993

A SOROS ALAPÍTVÁNY ÁLTAL NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK 1993-BAN

OKTATÁS	<i>Forint</i>	<i>Dollár</i>
Külföldi ösztöndíjak	3.331.279,-	380.858,08
Külföldi ösztöndíj kiegészítések	1.048.214,-	468.358,12
Kutatás és publikáció	1.001.000,-	41.930,92
Szakmai gyakorlat	717.000,-	21.137,45
Diák információs központok	8.250,-	12.301,96
Oktatási reform (HESP)	19.678.190,-	106.576,39
Középiskolás külföldi ösztöndíjak	5.655.568,-	210.559,78
Angol nyelvoktatás	1.622.914,-	22.596,87
Intézmények közvetlen támogatása	10.172.000,-	21.240,24

Egyéb oktatási támogatás	-	11.000,-
Összesen:	43.234.415,-	1.296.559,81

CIVIL TÁRSADALOM

Nyomtatott sajtó	76.532.952,-	8.339,-
Elektronikus sajtó	875.584,-	30.650,-
Emberi jogok és etnikai konfliktusok	17.198.325,-	-
Szakmai gyakorlat	200.000,-	35.869,21
Konferencia szervezés	1.443.694,-	8.000,-
Infrastruktúra fejlesztése	57.673.860,-	7.486,90
Gazdasági reform	30.000,-	-
Törvényi reform	1.000.000,-	5.640,51
Összesen:	154.954.415,-	95.985,62

EGÉSZSÉGÜGY ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

Általános támogatások	7.538.925,-	3.163,06
Tej akció	-	3.000.000,-
Adományok	46.092,-	29.500,-
Készülékek	-	214.829,12
Szakmai gyakorlat	-	93.703,02
Konferencia szervezés	200.000,-	12.565,61
Egészségileg hátrányos helyzetűek támogatása (Kéz a Kézben Alapítvány)	-	20.000,-
Egyéb	-	51.764,57
Összesen:	7.785.017,-	3.425.525,38

KULTÚRA

Könyvtárak és levéltárak	10.106.340,-	2.671,-
Előadóművészet	21.193.481,-	13.820,-
Konferencia szervezés	141.000,-	2.400,-
Nemzetiségi kultúra	3.600.000,-	454,40
Értékközés	1.000.000,-	-
Publikáció	66.014.895,-	13.266,92
Adományok	9.991.079,-	35.000,-
Egyéb kulturális támogatások	-	13.000,-
Összesen	112.046.795	80.612,32

EGYÉNI ÉS CSOPORTOS UTAZÁS

Konferencia és rövid tanulmányút program	-	426.235,89
Oktatás	439.371,-	7.352,45
Civil társadalom	-	23.962,-
Egészségügy és környezetvédelem	-	33.378,93
Kultúra	-	748,-
Tudomány	370.098,-	33.887,09

Nyugati szakértők	-	5.472,74
Összesen:	809.469,-	543.037,10

REGIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

East-East program	19.135.147,-	-
EGYÉB		-
Tudomány	6.177.000,	-
Karitasz	1.865.000,	-
Általános támogatások	400.000,	-
Eszköz támogatások	7.415.543,	345.431,
Összesen:	15.857.543,	345.431,
Mindösszesen:	353.822.801,-	5.787.151,23
	Ft és	\$

Összegezve tehát, a Soros Alapítvány 1993-ban 353.822.801 forintot és 5.787.151,23 dollárt fordított pályázati programokra és támogatásokra.

A két összeg 1993. évi hivatalos középárfolyamon (1 \$ = 92.04 Ft) átszámítva együttesen 9.631.379,64 dollárt tesz ki.

Most néhány részlet a korábbi évkönyvekből:

Soros Alapítvány Évkönyv 1986

12. IFJÚSÁGÜGY (öntevékeny ifjúsági kezdeményezések)

12.1. A Közgazdaságtudományi Egyetem Rajk László Szakkollégiuma 1986-ban 1 917 000 forintos és 2500 dolláros támogatásban részesült. Ebből alkotóházat hoz létre Lakiteleken, ahol egy régi iskolaépületet bocsátott a rendelkezésére a Bács-Kiskun Megyei Tanács. Az alkotótábor hallgatók, tanárok és fiatal diplomások, valamint volt kollégisták használhatják majd egyénenként és kollektíve. A tervek szerint az alkotóház népfőiskolai célokat is szolgál majd.

12.2. Az ELTE Jogász Társadalomtudományi Szakkollégiuma 1986-ban 1 200 000 forint támogatásban részesült a Századvég című kiadvány-sorozathoz, a szakkollégisták szakdolgozatainak megjelentetéséhez, a kollégium évkönyvének kiadásához, pályázati díjakhoz, könyvek, folyóiratok beszerzéséhez és kollégiumi tanárok díjazásához.

12.3. Az ELTE Eötvös József Kollégiuma 1985-86-ban 1 500 000 forintos és 3000 dolláros támogatásban részesült szaktanárok alkalmazására, a nyelvoktatás fejlesztésére, a könyvtár bővítésére, pályázati díjakra, kiadványokra, valamint diákok külföldi tanulmányújtjára.

12.4. A JATE Móra Ferenc Kollégiuma 1985-ben két tanévre összesen 720 000 forint támogatást kapott, ebből külön kurzusokat szervezett, s ezeknek munkájáról megküldte az első összefoglalót. A hallgatók kapcsolatot vettek fel prágai, vajdasági és varsói könyvtárakkal, Paszternak-verselemző kötetet terveznek, román és szerb nyelvtanfolyamot és

irodalomtörténeti szemináriumot indítottak.

12.5. Az ELTE Medvetánc című társadalomelméleti folyóirata 1986-ban 1 516 000 forintos támogatásban részesült három évre a technikai színvonal emeléséhez (eddig házilagos módszerrel és jelképes tiszteletdíjakért végzett munkával készült a lap), továbbá egy kétrészes angol nyelvű szám kiadásához, amely válogatás a szakmailag legkiemelkedőbb tanulmányokból. Ettől azt remélik, hogy elősegíti a fiatal magyar kutatók részvételét a nemzetközi tudományos életben.

12.6. Az ELTE Bölcsészkarának Jelenlét című művészeti folyóirata 1986-ban 170 000 forint támogatásban részesült egy olyan antológia megjelentetéséhez, amely válogatást közöl az 1960-70-es évek eddig publikálatlan neoavantgarde irodalmából. A bevételből rendszeressé teszik a Jelenlét utóbbi években akadozó kiadását.

12.7. Az IAESTE, a diákok műszaki tapasztalatcseréjével foglalkozó nemzetközi egyesület magyar bizottsága 3000 dollár támogatást kapott az 1985-ös évre. 324 dollárt költött a nemzetközi diákszervezet tagsági díjára, 550-et egy értekezleten való részvételre és 2030-at 56 nyári gyakornok zsebpénzére. (Kétszer annyi diákot utaztatott külföldre, mint 1984-ben.) A támogatás lehetővé tette, hogy a nemzetközi szervezet több bizottságába beválasszák a magyar műegyetemisták képviselőit. 1986-ban aztán az Alapítvány 3 évre 15 000 dollár támogatást adott a pályázónak. Ebből továbbra is fedezik a nemzetközi szervezettel tartott kapcsolat költségeit, továbbá megszervezik a magyar és külföldi mérnökhallgató-gyakornokok cseréjét. Így évente 280-300 hallgató 8-12 hetes külföldi üzemi gyakorlaton vehet részt fejlett ipari országokban.

12.8. A Magyar Közgazdászhallgatók Egyesülete 1985–86-ban 85 000 forint és 2000 dollár támogatásban részesült. A forint-támogatásból magyar vállalatokkal közösen külföldi diákokat fogadnak szakmai program keretében. A dollár-támogatásból magyar küldöttek nemzetközi közgazdász-diáktalálkozókon vesznek részt. Egyébként az Alapítvány 5000 dollár támogatást adott az amerikai közgazdászhallgatók egyesületének, s ezt a pénzt magyar diákok fogadására fordítják.

12.9. A szegedi egyetemi klub 1986-ban 400 000 forint támogatásban részesült színpadának hangés fénytechnikával való felszereléséhez. A körülbelül 2000 fős klub tevékenységében kiemelt szerepet játszik a film, az amatőr színházművészet és a jazz-zene. Rendezvényein nemcsak helyi, hanem fővárosi és külföldi előadók is részt vesznek.

12.10. Fabulya Lászlóné, a békéscsabai Megyei Művelődési Központ munkatársa két évre 200 000 Ft támogatást kapott honismereti diákakadémia szervezéséhez. Középiszokolás diák-jelentkezőkből 50 fős csoportot válogatott ki, és 1986 januárjától 1987 decemberéig összesen 34 foglalkozáson előadásokat, önálló levéltári gyakorlatokat és szemináriumi vitákat szervez a helyi folklórról, az országos történelem fordulópontjairól és régészeti kutatásokról. Nyári táborok is szerepelnek a programban, a régészet, a néprajz, a történelem ill. a szociológia iránt érdeklődők részvételével.

Soros Alapítvány Évkönyv 1988

KÖZMŰVELŐDÉS

Faműves Műhely, Kővágóörs

100.000 forint 1987-ben

75.000 forint 1988-ban

Népművészeti táborra és műhelyfelszerelésre

Az első évi támogatásból kibővítették a négy éve működő műhelyt. A nyári táborok tevékenységének gerince a kővágóörsi ótemplom restaurálása volt. A tábor munkájáról kiadványt jelentettek meg. 1988 júliusában ötödízben rendeztek fafaragó tábort. A támogatást a szálláshelyek civilizáltabbá tételére, közműködésre, az élelmezés kiegészítésére fordították.

Encsi Művelődési Központ

100.000 forint 1987-ben

113.000 forint 1988-ban

Kulturális cserekapcsolatok szlovákiai magyarokkal 1987-ben öt kulturális rendezvényt tartottak, továbbá egyhetes alkotótábort szerveztek, részben a CSEMADOK kassai járási szervezetével közösen. Az újabb támogatást egy alkotótáboron résztvevő öt szlovákiai magyar művész vendégül látására, továbbá egy művelődési tábor és két szlovákiai rendezvénysorozat költségeire kapták.

Bihari Irodalmi Társaság

50.000 forint 1986-ban

50.000 forint 1988-ban

60.000 forint 1989-re

Berettyóújfalusi irodalmi és szavalóverseny

A bizottság első ízben egy Berzsenyi Dániel szavalóverseny, másodízben pedig egy Kazinczy Ferenc verseny költségeihez járult hozzá. A támogatást pályázati díjakra, propaganda és dologi költségekre, postaköltségre és rendezői tiszteletdíjra fordították. A versmondó versenyen kívül irodalmi pályázatot is rendeztek. A szervezők 1988 augusztusában hetvenöt alapító taggal létrehozták a Bihari Irodalmi Társaságot, és az 1989. évi Irodalmi Napokat már ezen a néven rendezik meg. Tizennegyedik alkalommal rendezik a versmondó versenyt, a Színjátzó Színpad Kosztolányi-bemutatót szervez.

Berzsenyi Dániel Társaság, Kaposvár

100.000 forint 1987-ben

100.000 forint 1988-ban

Művészeti rendezvényekre, kiadványokra

Az 1904-ben létrehozott irodalmi és művészeti társaság többszöri megszűnés után 1985-ben alakult újjá. Kiadványokat jelentet meg, esteket rendez, népfőiskolákba küld előadókat. A támogatásból a fiatal tagoknak tábort szerveznek, valamint irodalmi esteket.

Téka Népzenei Együttes

515.000 forint 1987-ben

477.000 forint 1988-ban

Népművészeti tábor költségeire

Az együttes 1983 adta évente népi kézműves és táncművészeti tábort szervez. Az 1988. évi támogatást a VI. Téka-táborhoz kapcsolódó népművészeti rendezvények céljára kapta.

Caritas Collectio

160.000 forint 1988-ban

Mozgássérültek programjai

Az 1983 adta működő intézmény célja periférikus helyzetű emberek testi-lelki támogatása. A pályázók speciális könyvtárat állítanak fel a gondozottak részére, kézműves- nép- és iparművész műhelyt hoznak létre. A támogatás a programban dolgozó munkatársak tiszteletdíját, valamint a mozgássérültek számára készülő berendezések költségeit fedezi.

Fekete Doboz

1300.000 forint 1988-ban

Videó-folyóirat

A filmes szakemberekből, művészekből és szociológusokból álló csoport a hazai közélet eseményeit dokumentálja és juttatja el az érdeklődő közönséghez. A támogatást részben videófelszerelésre, részben a „folyóirat” elkészítésének személyi és dologi kiadásaira kapták.

Párbeszéd Tudományos és Közművelődési Egyesület, Nyíregyháza

300.000 forint 1988-ban

Közművelődésiprogramok

Az értelmiségi egyesület társadalmi-gazdasági témájú előadó- és vitaestek, irodalmi, színházi előadóestek költségeire, tiszteletdíjakra és dologi kiadásokra kapta a támogatást.

Kecskeméti Galéria

200.000 forint 1988-ban

Közművelődési programok

A pályázók a támogatást kiállítási műsorokra, katalógusra, irodalmi estek költségeire kapták.

Budapesti Értelmi Fogyatékosok Szüleinek Szövetsége

250.000 forint 1988-ban

Lapindítás

Az értelmi fogyatékos gyermekek szüleinek tájékoztatását célzó lap az Alfa kiadó gondozásában jelenik meg. A bizottság a lap elindításához adta a támogatást, abban a reményben, hogy a kiadvány önfenntartóvá válik.

Honismereti és Társadalompolitikai Klubok Tanácsa

310.000 forint és

fénymásológép 1987-ben

300.000 forint 1988-ban

Vidéki klubok támogatására, kiadványokra

A csatlakozó klubok száma immár ötvenhárom. A tanács a kluboknak, köröknek anyagi, információs és érdekvédelmi segítséget nyújt. Az újabb támogatásból kibővítik az információcserét segítő kiadványt, pályázati rendszer alapján támogatják a nehéz anyagi helyzetben lévő vidéki klubokat.

TIT Budapesti József Attila Szabadegyetem

100.000 forint az 1987/88-as tanévre

150.000 forint az 1988/89-es tanévre

Diákkadémia

Az első tanévben két humán és egy műszaki sorozat indult. A tervezett 240 helyett 425 hallgató iratkozott be. A budapestieken kívül 19 nem fővárosi iskolából 85 diák látogatta a kéthetenként szombaton délelőtt tartott foglalkozásokat. Az újabb támogatás az 1988/89-es tanév kiadásainak több mint harmadát fedezi. A korábbi három helyett öt tanfolyam indult.

Népfőiskolai Tanács

1.250.000 forint 1988-ban

Népfőiskolai pályázat, vezetőképzés

Eredetileg a bizottság a TIT-tel közösen hirdette meg a népfőiskolai pályázatot, és csak 700.000 forintot szánt rá. Közben megalakult a Népfőiskolai Tanács, és pedig javarészt ugyanazokból a szakemberekből, akiket eredetileg a pályázatok elbírálására felkértek. Az országszerte szaporodó helyi népfőiskoláktól hetvenhat tervezet érkezett, összesen mintegy négymillió forint igénnyel. A bizottság ezután pótlólag félmillió forint támogatást ítelt oda új pályázatokra, az odaítélt támogatások kiegészítésére és egy népfőiskolai vezetőképző tanfolyamra.

Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

455 dollár forinttérítés nélkül 1988-ban

Nyomdagép-beszerzés - útiköltség

A szövetség képviselője 1988 őszén az NSZK-beli Marburgba utazott, hogy előkészítse a vakok nyomdájának szánt Braille-nyomdagépek beszerzését.

Filmklubok Szövetsége

40.000 dolláros keret 1987-ban több évre

Vetítési jogdíjak vásárlására

1988-ban ebből a keretből a filmklubok 375 dollárt használtak fel, lehetővé téve, hogy a filmművészet klasszikusai eljussanak a magyar filmklubhálózatba.

Ugyanebből az évből egy másik fejezet:

Soros Alapítvány Évkönyv 1988

KÖNYVTÁRAK (Továbbá egyéb nyilvános gyűjtemények)

Könyvtárak, oktatási intézmények

438.000 dollár 1986-ban

400.000 dollár 1987-ben

100.000 dollár 1988-ban

Fénymásológép-program

1988-ban az alapítvány az angol nyelvoktatási program keretében húsz iskolának vett xerox-gépet, de az előző években vásárolt és közművelődési intézményekben felállított háromszázötven géphez továbbra is beszerezte a fogyóeszközöket. A jövőben az Alapítvány új gépeket szerez be konvertibilis valutáért, és cserében a szállító cég forintért adja el a felhasználóknak a fogyóeszközöket.

Országgyűlési Könyvtár

15.737 dollár 1988-ban

Számítógépre

A könyvtár adminisztrációs feladatainak egyszerűsítéséhez vásárolt az alapítvány támogatásával korszerű informatikai berendezéseket.

Petőfi Irodalmi Múzeum

600.000 forint 1985-ben
350.000 forint 1986-ban
300.000 forint 1987-ben
350.000 forint 1988-ban

Kiállítási katalógus

A múzeum korábban írók képmásainak beszerzésére, kiállításokra és katalógusokra, 1988-ban pedig a “Kölcsey és a Kisfaludyak” című kiállítás anyagát bemutató katalógus elkészítésére kapta a támogatást.

Piarista Tartományfőnökség
481.000 forint 1988-ban két évre

Levéltári feldolgozás

A gyűjtemény vezetői a piaristák magyarországi meglepedésének 350. évfordulójára, 1992-re számítógépes feldolgozással kívánják hozzáférhetővé tenni a magyar piarista rendtartomány történeti névtárát. 385.000 forint a különböző munkafázisok kiadásait, 96.000 forint egy munkatárs havi 4.000 forintos ösztöndíját fedezi két éven át.

Dr. Fülep Katalin
1.300 dollár 1987-ben
3.480 dollár 1988-ban forinttérítés nélkül

Hungarikák hazaszállítása

A pályázó 1987-ben arra kapott támogatást, hogy előkészítse olaszországi magyar személyiségek hagyatékainak hazahozatalát. A hagyatéki leltárak elkészítésén kívül további hagyatékok hazaszállításáról is folytatott tárgyalásokat. Az újabb támogatást kéthónapos olaszországi utazásához kapta, melynek során két hagyaték hazaszállítását készítette elő.

JATE Központi Könyvtára, Szeged
500.000 forint három évre 1988-ban

A Ligeti-hagyatékfeldolgozása

Ligeti Lajos akadémikus könyvtára—végrendelésének értelmében — 1987-ben az egyetem könyvtárába került. Ez a gyűjtemény a magyar östörténet és az altajisztika világviszonylatban is rendkívül gazdag anyagát tartalmazza. A támogatást a hagyaték feldolgozására és számítógépes adatbázis elkészítésére adta a bizottság.

Somogyi-Könyvtár, Szeged
240.000 forint 1988-ban

Vasváry-hagyaték

A támogatást Vasváry Ödön szegedi születésű amerikai lelkész hagyatékának feldolgozására és Magyar Amerika című könyvének kiadására adta a bizottság. Vasváry Ödön fél évszázadon keresztül kutatta az amerikai magyarság történetét, gyűjteményét 1972-ben a Somogyi-Könyvtárnak adományozta, s az anyag 1978-ban, Vasváry Ödön halála után került Szegedre.

Szépművészeti Múzeum
200.000 forint 1988-ban

Osztrák-magyar rajzkiállítás

A Szépművészeti Múzeum a bécsi Albertina múzeummal közösen rendez kiállítást (XV-XVIII. századi rajzok) Budapesten. A kiállítást 1989. február 10-től két hónapon át tartják nyitva.

Országos Széchenyi Könyvtár

2500 dollár forinttérítéssel 1988-ban

Mikrofilm-másoló

A Könyvtár 1985-ben az Alapítvány támogatásából egy mikrofilm-másoló berendezést vásárolt, amellyel mikrofilmről olvasható papírmásolat készíthető. Most a könyvtár a berendezés folyamatos működtetéséhez szükséges kellékeket szerezte be az alapítvány segítségével.

Ráday Gyűjtemény

575.000 forint 1985-ben

300.000 forint 1987-ben

150.000 forint 1988-ban

Biblia Múzeum

A pályázók az első két támogatást a gyűjtemény rendezéséhez kapták. Most Biblia Múzeumot hoznak létre Budapesten a Ráday u. 28. szám alatti székházban. A világ nagy múzeumaiban fellelhető, a Biblia világát bemutató régészeti emlékekről jó minőségű másolatokat készítenek, ezekből állítják össze a múzeum anyagát. Ehhez a munkához kapták az újabb támogatást.

A következő évben már a rendszerváltás után vagyunk, de még akkor is nagy szükség van az alapítványi támogatásokra:

Soros Alapítvány Évkönyv 1990

KÖZMŰVELŐDÉS

Ady Társaság Alapítványa

A Társaság 1989 decemberi megalakulása óta négy előadást tartott műsorral egybekötve, többek között Vezér Erzsébet, Rodai Zádor, Göncz Árpád, Konrád György és mások részvételével. Diákok részére irodalomtörténeti és szépirodalmi pályázatokat terveznek kiírni.
350.000-Ft

Autista Óvoda — Szirmai Gábor

A Lares Alapítvány keretében működő, nehezen kezelhető, autisztikus gyermekek óvodája 1983 óta vállalja a súlyos beilleszkedési, alkalmazkodási és kommunikációs zavarokkal küzdő óvodáskorú gyermekek gyógyítását, nevelését. Az óvoda pszichoterápiás szemlélettel, a család aktív bevonásával dolgozik. 1990 márciusától ambuláns rendelőt, tanácsadó szolgálatot szerveznek, és változatlanul fogadnak főiskolásokat szakmai gyakorlatra.
1.668.480-Ft

Bihari Irodalmi Társaság — Berettyóújfalu

A Bihari Vers- és Prózamondó Verseny megrendezéséhez kaptak ismét támogatást propaganda-anyagokra, díjakra és tiszteletdíjakra.
100.000-Ft

Cigány Kulturális és Közművelődési Egyesület — Pécs

A pécsi egyesület legfontosabb feladatának a cigány fiatalok nevelését, oktatását, művelődési igényeik felkeltését tekinti. Ennek érdekében ifjúsági klubokat szerveznek, és elindítottak egy népfőiskolai kollégiumi programot, ahol a fiatalok havonta egy-egy hétvégén kaphatnak fontos ismereteket neves előadóktól. A meghívott oktatók költségeinek fedezésére fordítják a támogatást.

70.000 – Ft

Cserépfalvi Kiadó

A kiadó Poétika sorozata fiatal, kötet nélküli, a publikálás lehetőségével nem rendelkező költők számára nyújtana megjelenési lehetőséget. Műveiket füzetszerű formában, 30 forint alatti áron tudják kiadni, ehhez azonban támogatók segítsége szükséges.

250.000 – Ft

Gaál Imre Stúdió

A stúdió Budapest XX. kerületében, ingerszegény, lakótelepi környezetben élő fiatalokból alakult. Vizuális kísérleteiket számos hazai és külföldi tárlaton, konferencián mutatták már be. A támogatásból a munkájukhoz szükséges eszközöket — zománc kemence, szitanyomó felszerelés — vásárolnak.

210.000 – Ft

Héttorony Kft.

Az Alapítvány támogatást nyújtott Romániában értékesítendő könyvek szállításának és árának részbeni fedezéséhez azzal a megkötéssel, hogy a könyvek eladásából befolyt összeg a Kriterion Alapítványt illeti meg. A Könyvkiadó ezen kívül támogatásunkkal kiadja Pernecky Géza „A háló” című művét.

3.500.000 – Ft

Országos Diákszínjászó Egyesület

Diákszínjászó fesztivál megszervezésére kaptak támogatást, amelyen a határainkon túl élő magyar csoportok is részt vesznek.

250.000 – Ft

Radnóti Miklós Gimnázium — Dunakeszi

A gimnáziumban nagy gondot fordítanak a színvonalas szabadidős programok biztosítására, melynek feladata a hátrányos helyzetű gyerekek lehetőségeinek növelése is, hiszen beiskolázási körzetükben a tanulók 70%-a ilyen. Oktatáson kívüli közművelődési programjaikat támogatta az Alapítvány.

100.000 – Ft

Szegedi Ifjúsági Iroda

Az iroda ifjúsági mentálhyiénés tevékenységet folytat, valamint „Mérték” címen két lapot ad ki a fiatalok szerkesztésében. A lap példányszámának emeléséhez kapták a támogatást.

70.000.-Ft

Tájak, Korok, Múzeumok Egyesület

A pályázó egyesület „Kárpátalja műemlékei” címmel kötetet jelentet meg 350 színes, illetve fekete-fehér illusztrációval.

300.000-Ft

Vaszkó Irén és Dr. Kardos Mihály

A pályázók az Endrődi Tájházban folyó kulturális tevékenységükre kapták a támogatást. A falu közösség-összetartó kultúráját kívánják megmenteni, összegyűjtik a jeles napokra való népszokásokat, és 'Téli esték' címmel beszélgetéseket szerveznek, ahol a magyar irodalom klasszikusait kívánják bemutatni.

20.000 – Ft

Vitéz János Tanítóképző Főiskola — Budapest

Immár hagyományai vannak a Zsámbékon megrendezett Tanítóképzős Zenei tábornak — idén hatodik alkalommal gyűltek össze az óvónőképzők és tanítóképzők hallgatói. A tábor programjában központi helyen szerepel a közös éneklés irányítása (karvezetés), dalosjátékok és gyermektáncok tanulása, módszertani lehetőségek ismertetése. Ez évben a program szorosan kapcsolódott a kárpátaljai hagyományok megismeréséhez, s a Kárpátaljai Kulturális Szövetség meghívására három napot a helyszínen töltöttek a tábor lakói.

100.000 – Ft